

REFERAT Odense Byråd 2018-2021 d. 23-09-2020

Mødedato Onsdag d. 23. september 2020 kl. 17:00

Mødested Byrådssalen

Indholdsfortegnelse

Kommuneplantillæg nr. 3 for udvidelse af aflastningscenter SØ.....	3
Endelig vedtagelse af Lumby-aftalen.....	6
Odense Letbane - Frigivelse af reserver.....	10

Punkt 1: Kommuneplantillæg nr. 3 for udvidelse af aflastningscenter SØ

01.02.15-P15-1-19

Resume

Byrådet besluttede den 25. september 2019 at igangsætte en høring for et tillæg til kommuneplanen, som giver mulighed for at udvide butiksområdet ved Rosengårdcentret, IKEA mv. uden at ændre de fysiske rammer.

Med kommuneplantillægget er der skabt plangrundlag for, at eksisterende butikker i området fremadrettet kan anvendes til butiksformål i form af såkaldte særlige udvalgsvarebutikker.

Efter aftale mellem forvaltningen og Erhvervsstyrelsen blev høringen af planforslaget aflyst med henblik på at fremsætte et ændret planforslag, som ikke ville blive mødt med et statsligt veto.

Der er udarbejdet et nyt forslag til kommuneplantillæg, som ændrer kommuneplanens overordnede retningslinjer og de relevante rammeområder med angivelse af butiksareal i området under ét svarende til det eksisterende samlede butiksareal.

Der har været afholdt otte ugers foroffentlighedsfase i 2019, hvor der kom 6 bemærkninger.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene, da der ikke gives mulighed for at øge butiksarealet.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at der igangsættes en 8 ugers høring for et forslag til kommuneplantillæg for udvidelse af aflastningscenter SØ.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Sagens tidligere behandling

Denne sag er en genfremsættelse af en tidligere sag behandlet af byrådet den 25. september 2019, hvor det blev besluttet at igangsætte 8 ugers høring af et forslag til kommuneplantillæg for butiksområdet mellem Rosengårdcentret og Rødegårdsvej.

Med dette nye kommuneplantillæg sikres det, at områdets allerede eksisterende butiksareal fortsat kan anvendes til den nuværende butiksanvendelse fremover som en udvidelse af "aflastningsområdet" i Odense SØ.

Udlæg af såkaldte aflastningsområder er en statslig interesse, og staten har ifølge planloven vetoret over for planforslag, som udlægger disse områder.

I høringsperioden meddelte Erhvervsstyrelsen, at de var sindet at nedlægge veto mod planforslaget. De vurderede, at nogle af planforslagets bestemmelser ikke opfyldte planlovens formelle krav til, hvordan disse bestemmelser skal formuleres. Det drejede sig om de bestemmelser, som regulerer, hvor meget butiksareal der kan tillades i området og de enkelte butikkers størrelse.

Det tidligere fremsatte planforslag indeholdt bestemmelser om både samlet maksimalt tilladt butiksareal og maksimale butiksstørrelser i form af præcis angivelse af de eksisterende butiksbygningers tilladte butiksareal. Det var forvaltningens vurdering, at disse bestemmelser på grund af deres indhold i praksis opfyldte planlovens krav.

Planloven indeholder også meget detaljerede bestemmelser for, hvilke typer butikker der kan placeres hvor. I det oprindelige planforslag var det fastlagt, at der fortsat ville kunne tillades butikker, der handler med særligt pladskrævende varegrupper (det vil sige eksempelvis biler, byggemarkeder), hvor der ikke i dag er eksisterende butikker.

Det reviderede planforslag

Med det nye forslag er Erhvervsstyrelsens fortolkning af planlovens bestemmelser imødekommet ved, at der er udlagt en samlet arealramme til butikformål i den særlige kategori "øvrige udvalgsvarer" for området under ét. Der er også indføjet en minimums- og en maksimumsstørrelse for de butikker, der kan planlægges for i området generelt.

Konsekvensen af ændringen er, at der kan etableres en samlet mængde butiksareal til udvalgswarebutikker i hele området under ét i modsætning til det oprindelige forslag, der fastfrøs det eksisterende butiksareal til de eksisterende butikker.

Det betyder, at hvis en butik lukker og ændres til andet formål, indgår dette butiksareal i fremtiden i den samlede ramme for området og kan etableres som en ny butik. Det kan også betyde udvidelse af en eksisterende butik i området.

Med det fremlagte forslag må de ejendomme i området, som ikke er butikker i dag, afvente, at et butiksareal bliver "ledigt", før de ville kunne etablere en butik. Til gengæld kan den i givet fald etableres som såkaldte "øvrig udvalgswarebutik". De er så ikke begrænset til kategorien "særligt pladskrævende butikker", som de i dag har rettighed til.

De berørte grundejere og høringsparter er orienteret om den reviderede proces for planlægningen i december 2019.

Baggrund for planlægningen

Erhvervsområdet vest for Rosengårdcentret er afgrænset af Munkersvej, Stærmossegårdsvej, Rødegårdsvej og Gørtlervej. Området er i dag udlagt til erhvervsformål, hvor butikker er tilladt på grundlag af Odense Kommunes fortolkninger af, hvad der kan etableres i erhvervsområder.

Der er etableret 45.797 m² butiksareal i området med en omsætning på 575 mio. kr. alene i kategorien "øvrige udvalgsvarer". Herudover er der omsætning i butikker, der forhandler biler, møbler og byggemarkeder.

Området fungerer som et supplement til butiksområdet omkring Rosengårdcentret, IKEA og Bilka byen, der i kommuneplanen er udpeget som et samlet aflastningscenter.

Ved at udvide aflastningsområde SØ skabes et entydigt plangrundlag for den fremtidige administration af lokalplaner og byggesager i området i overensstemmelse med områdets faktiske anvendelse til butikformål.

Foroffentlighedsfase

Der har været afholdt 8 ugers foroffentlighedsfase i januar-februar 2019, hvor der indkom 6 bemærkninger.

De indkomne høringsvar omhandler følgende:

- Detailhandelskonsekvenser for andre kommuner.
Dette er belyst i vedlagte detailhandelsredegørelse.
- Områdets afgrænsning - som ønskes udbredt til et større område.
- Butiksanvendelsens udbredelse - som ønskes udbredt til almindelige erhvervsjendomme.
Dette forhold kan ikke indarbejdes inden for rammen for planlægningen, som blot "godkender eksisterende butiksarealer".
- Byomdannelse - for et område udenfor kommuneplantillæggets afgrænsning.
Dette forhold er behandlet i forbindelse med kommuneplanrevision 2020.

Der har i foroffentlighedsfasen været afholdt informationsmøde for berørte butiksdrivende og grundejere i området.

Kommuneplanforslagets indhold

Planloven indeholder krav om, at der i forbindelse med planlægning for udvidelse af aflastningscentre skal udarbejdes en supplerende analyse af detailhandelen, som i detaljer beskriver konsekvenserne for andre butiksområder og oplandets butiksforsyning. COWI har udarbejdet vedlagte redegørelse, der konkluderer, at den foreslåede udvidelse uden øgning af det eksisterende butiksareal – alene med mulighed for ændring af varesortiment - ikke ændrer væsentligt ved detailhandelen.

Der er udarbejdet vedlagte forslag til kommuneplantillæg. Dermed konsekvensrettes kommuneplanens overordnede bestemmelser for detailhandel, og der udlægges et nyt rammeområde for planområdet med bestemmelser for det samlede butiksareal i området og minimumsstørrelse for etablering af eventuelle nye butikker i området. Nye butikker kan kun etableres, hvis eksisterende butikker ændrer anvendelse.

Forvaltningen har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering af planforslaget.

Trafikale forhold

By- og Kulturudvalget besluttede den 26. november 2019 at forbedre trafiksikkerheden for cyklister ved Tagtækkervej/Rødegårdsvej og sikre bedre afvikling af trafikken i hele området.

By- og Kulturforvaltningens vurdering

Med forslaget til kommuneplantillæg sker der reelt en fastfrysning af det nuværende samlede butiksareal i erhvervsområdet vest for Rosengårdcentret. I detailhandelsredegørelsen vurderes dette ikke at ændre styrkeforholdet mellem butikkerne i bymidten og Odense SØ eller oplandet væsentligt.

Kommuneplantillægget vil efter dets eventuelle endelige vedtagelse blive fulgt op med udarbejdelse af en lokalplan. Det er aktuelt, fordi der i erhvervsområdet er flere konkrete ønsker om udvikling af ejendomme.

Et kommuneplantillæg for udvidelse af aflastningscenter SØ skal i 8 ugers offentlig høring, hvor offentligheden i bred forstand samt myndigheder, nabokommuner, foreninger, borgere og virksomheder med interesser i detailhandelsudviklingen får mulighed for at fremsætte idéer og synspunkter.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Detailhandelsredegørelse_udvidelse_Aflastningscenter_SØ_v6.0

KP tillæg 3 forslag- fornyet høring vers 2

Hvidbog forudgående høring_kptillæg 3- forslag

Punkt 2: Endelig vedtagelse af Lumby-aftalen

00.15.00-A00-19-20

Resume

I forbindelse med budget 2020 besluttede byrådet, at folkeskolerne som matrikler fredes de kommende 10 år. Til gengæld skal Odense Kommune afholde en demokratisk samtale med borgere i lokalsamfundene for i fællesskab at udarbejde og realisere langsigtede og helhedsorienterede planer for fremtidens velfærd med udgangspunkt i lokale ønsker og behov. Planerne skal have folkeskolen som omdrejningspunkt, da de udgør et oplagt afsæt for den videre udvikling og styrkelse af lokalområderne.

Lumby-aftalen er den første aftale med et lokalsamfund og indeholder en fælles vision for Lumby, som skal fremme den positive udvikling. Aftalen er et resultat af en ambitiøs og løbende demokratisk samtale med borgerne i lokalområdet. Inddragelsen har involveret to borgermøder, en digital mulighed for at indgive forslag og kommentarer samt tæt dialog med Partnerskabet i Lumby.

Økonomiudvalget blev på et møde den 24. juni 2020 præsenteret for første udkast til Lumby-aftalen og fik den 9. september 2020 forelagt den endelige version. Her godkendte Økonomiudvalget aftalen med en enkelt bemærkning til tiltaget 'Digitalt fællesskab'. Der var i det tidligere oplæg til aftalen indarbejdet, at der skulle udvikles en ny digital platform. Økonomiudvalget ønskede dog ikke, at der blev brugt nye udviklingsmidler til en sådan platform. På den baggrund er der foretaget en redaktionel ændring af tiltaget, så det er nu tilpasset efter Økonomiudvalgets ønske. Med denne sag forelægges Lumby-aftalen til byrådets endelige vedtagelse.

Effekt

En storby med blandede og fungerende bydele

Ved at indgå aftaler med lokalsamfundene, herunder Lumby, understøttes ambitionen om, at Odense har et stærkt civilsamfund, hvor borgerne involverer sig i lokalområdet.

Byudvikling med kvalitet

Lumby-aftalen åbner borgernes mulighed for selv at medvirke til udviklingen af deres lokalområde, så det bedst muligt understøtter deres hverdag og bidrager til høj livskvalitet. Det påvirker borgernes syn på deres lokalområde i retning af, at de her har muligheden for at leve det liv, som de ønsker.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Lumby-aftalen vedtages endeligt.
2. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Lumby-aftalen ØKU" under Økonomiudvalget på 0,1 mio. kr. i 2020. Anlægsbevillingen finansieres af "Stærke forstæder og lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt".
3. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Lumby-aftalen BKU" under By- og Kulturudvalget på 0,6 mio. kr. i 2020. Anlægsbevillingen finansieres af "Stærke forstæder og lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt".

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budget 2020 besluttede byrådet, at folkeskolerne som matrikler skal fredes. Det betyder, at der ikke gennemføres skolelukninger i Odense de kommende 10 år. Til gengæld skal Odense Kommune afholde en demokratisk samtale med borgere i lokalsamfundene for i fællesskab at udarbejde og realisere langsigtede og helhedsorienterede planer for fremtidens velfærd med udgangspunkt i lokale ønsker og behov.

Den demokratiske samtale skal ske med skolen som omdrejningspunkt, eftersom der er behov for at understøtte skolen i nogle af Odenses lokalområder, hvor der kigges ind i en fremtid med et faldende antal børn i skolealderen. Samtidig er folkeskolen i dag et naturligt centrum og udgør et oplagt afsæt for den videre udvikling og styrkelse af lokalområderne.

Lumby-aftalen er den første aftale med et lokalsamfund og indeholder en fælles vision for Lumby frem mod 2030, herunder konkrete tiltag til at realisere denne vision.

Aftalen er et resultat af en demokratisk samtale med borgerne i Lumby, som er gennemført i første halvår af 2020. Indholdet afspejler derfor borgernes holdninger, synspunkter og perspektiver. Som led i den demokratiske samtale er der identificeret tre overordnede temaer for den fremtidige udvikling af Lumby, og som tiltagene fordeler sig under.

Det første tema er "Skolen som centrum for det gode landsbyliv", der indebærer at gøre Lumby Skole til Lumby's eget hus, istandsættelse af Lumby Skole og flere og bedre tilbud til unge. Det andet tema er "Et sikkert og bæredygtigt Lumby", der indebærer et aktivitetsmødested ved Lumby Skole, et digitalt fællesskab, tryk skolevej samt god sammenhæng til bymidten og andre lokalsamfund. Det tredje tema er "Flere og forskellige boformer", der indebærer udarbejdelse af alternativ helhedsplan samt flere udstykninger.

Tiltagene tager afsæt i et ligeværdigt samarbejde mellem Odense Kommune og borgerne i Lumby, hvor der bliver lagt noget på bordet fra begge parter. Det betyder, at Odense Kommune har forpligtet sig til at stille hele den kommunale værktøjskasse til rådighed, mens borgerne i Lumby har forpligtet sig til at bidrage aktivt til at udvikle og fremme lokalsamfundets positive vækst gennem frivillighed. På den måde er aftalen et forsøg på at trække på det bedste fra kommunen og frivillige for at skabe effekt.

Tiltagene er beskrevet i skemaet nedenfor:

Beskrivelse	Udvalg	Type	Udgifter i kr.
Skolen som centrum for det gode landsbyliv			
Skolen som Lumby's eget hus			
Løbende udgifter til rengøring og forbrug (afledt drift)	BKU	Drift	60.000 årligt i perioden 2021-2030
Engangsbevilling til åbning af skolen for borgerne	BKU	Anlæg	10.000
Tilskud til aktiviteter	BKU	Anlæg	100.000
Istandsættelse af Lumby Skole	BKU	Anlæg	100.000
Flere og bedre tilbud til unge	ØKU	Anlæg	50.000
Et sikkert og bæredygtigt Lumby			
Aktivitetsmødested ved Lumby Skole	BKU	Anlæg	160.000
Digitalt fællesskab	ØKU	Anlæg	50.000
Tryk skolevej	-	-	0 ¹
God sammenhæng til bymidten og andre lokalsamfund			0 (finansiering udestår) ²
Flere og forskellige boformer			
Udarbejdelse af alternativ helhedsplan			
Rådgivningsfirma til alternativ helhedsplan	BKU	Anlæg	150.000
Rådgivningsfirma til afdækning af muligheder for bedre fritidsaktiviteter	BKU	Anlæg	50.000
Kommunikationsrådgivning	BKU	Anlæg	25.000
Flere udstykninger	-	-	0 ³
Drift i alt			600.000
Anlæg i alt			695.000

¹ Tiltag og pris forudsætter politiets godkendelse og vurdering.

² Tunnelløsningen under Bladstrupvej forventes at udgøre 15,0 mio. kr. og kræver dermed prioritering af yderligere midler. Der er på nuværende tidspunkt ikke truffet politisk beslutning om gennemførelse af den pågældende tunnelloøsning.

³ Tiltaget er en del af Kommuneplan 2020.

For aftalen gælder, at den har karakter af en samarbejdsaftale, der er retningsgivende for udviklingen af Lumby og kan således ikke betragtes som en juridisk kontrakt i traditionel forstand. Realiseringen af de enkelte tiltag vil derfor bero på en fælles indsats fra både Odense Kommune og borgerne i Lumby. I forlængelse heraf er begge parter indforstået med, at Lumby-aftalen er udtryk for en ny samarbejdsform, hvorfor der ved indgåelsen er nogle ubekendte, som kan have betydning for indholdet. Når arbejdet med realiseringen af de enkelte tiltag påbegyndes, vil der derfor kunne forekomme nogle mindre justeringer.

Aftalens fundament

Som det fremgår af ovenstående, er aftalen et resultat af en demokratisk samtale, hvilket er kommet til udtryk ved en tæt dialog mellem Odense Kommune og borgerne i Lumby gennem hele forløbet.

Indledningsvis gav den demokratiske samtale anledning til nedsættelse af et lokalt partnerskab med borgere fra hele lokalsamfundet i Lumby. Det var en selvstændig ambition, at partnerskabet skulle være repræsentativt for lokalsamfundet på faktorer såsom alder, offentligt-privat arbejdstilhørsforhold og tilknytning til forskellige foreninger. Partnerskabet i Lumby har gennem forløbet afholdt møder med Odense Kommune.

Samtidig har alle borgere i Lumby haft mulighed for at komme med kommentarer og forslag til aftalen. Dette er sket gennem to borgermøder, hvor alle borgere i Lumby har været inviteret til at deltage. Hertil har der været oprettet en digital platform, hvor alle borgere har kunnet give konkrete kommentarer på de enkelte tiltag i aftalen.

Borgerinddragelsen har metodisk taget udgangspunkt i en tragt-model, der er gået fra forberedelse og forståelse til formulering og endelig færdiggørelse af aftalen. I forbindelse med formuleringsfasen har Økonomiudvalget på et møde den 24. juni 2020 drøftet første udkast til Lumby-aftalen.

Sidenhen har Odense Kommune været i løbende dialog med Partnerskabet i Lumby, og aftalen er blevet tilrettet og justeret på baggrund af deres bemærkninger. Det er derfor med deres accept, at Lumby-aftalen nu fremlægges til endelig politisk vedtagelse.

Videre proces

Efter Lumby-aftalens endelige vedtagelse påbegyndes selve arbejdet med realiseringen af tiltagene. Dette vil ske gennem en fælles indsats og samarbejde mellem Odense Kommune og borgerne i Lumby.

Rollefordelingen vil være således, at Odense Kommune først og fremmest bidrager med finansiering og faglig sparring på et niveau, der gør det muligt for borgerne i Lumby at arbejde med aftalens elementer. Borgerne i Lumby er til gengæld ansvarlige for, at Lumby-aftalen bliver til virkelighed ved at sikre organisering og eksekvering. Som led i dette arbejde nedsættes en række lokale arbejdsgrupper i Lumby, der består af borgere, herunder også repræsentanter fra Partnerskabet i Lumby, og som hver især vil have en ansvarshavende. For at sikre et fælles overblik og tværgående koordinering vil de ansvarshavende mødes et par gange om året. Den lokale organisering i Lumby er illustreret i figuren nedenfor:

Arbejdsgrupperne er drivende i forhold til realiseringen af Lumby-aftalen, og det er arbejdsgruppernes ansvar at sikre fremdrift, udvikle på de enkelte tiltag samt påtage sig dialogen med Odense Kommune. Odense Kommune stiller i den forbindelse en fast kontaktperson til rådighed og vil desuden bistå med faglig sparring og rådgivning i forbindelse med de enkelte tiltag. Dette vil ske i en tæt dialog mellem den relevante forvaltning og arbejdsgrupperne i Lumby, og det er i den forbindelse, at forhold såsom mere detaljeret ansvarsfordeling, forsikringsforhold, eventuel afledt drift mv. afklares.

I opfølgningen vil den demokratiske samtale være et særkende, ligesom det har gjort sig gældende for udarbejdelsen af aftalen. Hvordan dette konkret kommer til at udspille sig, er op til arbejdsgrupperne at komme med bud på.

Sideløbende med realiseringen af Lumby-aftalen vil der blive arbejdet videre med et antal lokalområder, som det er beskrevet i budget 2020.

I den forbindelse skal det bemærkes, at konceptet for udarbejdelsen af de lokale aftaler er under udvikling og løbende vil blive justeret. Det fremgår af Budgetforlig 2020, at Økonomiudvalget med inddragelse af alle øvrige udvalg udarbejder et samlet koncept for, hvordan der etableres forpligtende partnerskaber med lokalområderne. Dette arbejde vil blive indledt i fjerde kvartal, hvor der vil blive foretaget en evaluering i Odense Byråd.

Økonomi

Med Budgetforlig 2020 blev der afsat en anlægsbevilling på 10,0 mio. kr. i perioden 2020-2021 samt afledt drift på 250.000 kr. i 2021 stigende til 500.000 kr. fra 2022 og frem til at udarbejde planer og gennemføre initiativer i lokalområderne.

Tiltagene i Lumby-aftalen forventes i den forbindelse at udgøre i alt 1,3 mio. kr. frem til 2030, der dækker over udgifter til henholdsvis drift og anlæg, jf. tabellen i sagsfremstillingen.

Hertil kommer tunnelloøsningen under Bladstrupvej, som forventes at udgøre 15,0 mio. kr. og dermed kræver prioritering af yderligere midler, hvilket blev drøftet på et økonomiudvalgsmøde den 24. juni 2020. Der er på nuværende tidspunkt ikke truffet politisk beslutning om gennemførelse af den pågældende tunnelloøsning.

Anlægsbevilling

I forhold til anlægsudgifterne vil der blive oprettet og frigivet to anlægsbevillinger "Lumby-aftalen ØKU" og "Lumby-aftalen BKU" under henholdsvis Økonomiudvalget og By- og Kulturudvalget på i alt 695.000 kr. i 2020. Anlægsbevillingerne finansieres af Budget 2020-indsatsen "Stærke førstæder og lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt".

Beløb i kr.	Styrings- område	Udvalg	2020	2021	I alt
Ny anlægsbevilling: 'Lumby-aftalen ØKU'	Anlæg	ØKU	100.000	0	100.000
Ny anlægsbevilling: 'Lumby-aftalen BKU'	Anlæg	BKU	595.000	0	595.000
Finansiering fra anlægsbevilling: 'Stærke lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt'	Anlæg	ØKU	-695.000	0	-695.000
I alt			0	0	0

Afledt drift

Afledt drift udgør 60.000 kr. årligt fra 2021, som finansieres af den afsatte ramme til afledt drift af "Stærke lokalsamfund med folkeskolen som omdrejningspunkt", og vil blive udmøntet til By- og Kulturforvaltningen ved Effekt- og Økonomiopfølgningen 2. halvår 2020.

Hvorvidt der er afledt drift i relation til de øvrige tiltag er endnu ikke afklaret. Såfremt det besluttes, at Odense Kommune skal finansiere afledt drift i forbindelse med de øvrige anlægsprojekter, vil det blive finansieret af den ovenfor nævnte ramme til afledt drift.

Bilag

Lumby-aftalen

Punkt 3: Odense Letbane - Frigivelse af reserver

24.00.00-G01-107-20

Resume

Med denne sag skal byrådet behandle en anmodning fra Odense Letbane P/S om frigivelse af 70 mio. kr. af de centrale reserver.

Odense Letbane har indgået en tillægsaftale med Comsa, der gør op med konsekvenserne af Covid-19 samt en række ekstraarbejder og krav fra Comsa. Herudover imødeser Odense Letbane et yderligere pres på økonomien og de udisponerede reserver, idet der forventes omkostninger til forhold, der ikke indgår i den nuværende risikoprofil. Men med den anmodede frigivelse af reserver er det Odense Letbanes opfattelse, at projektet kan gennemføres med den nu kendte risikoprofil.

Med de forventede risici er den projektereserve, Odense Letbane råder over, ikke tilstrækkelig til at dække disse omkostninger, hvorfor selskabet har anmodet staten og Odense Kommune om frigivelse af 70 mio. kr. af de centrale reserver. Den centrale reserve er allerede indeholdt i det totale anlægsbudget på ca. 3,6 mia. kr., men anvendelse af denne reserve forudsætter forudgående godkendelse af bidragsyderne, herunder Odense Kommune.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender, at der inden for rammerne af Odense Letbanes budget frigives op til 70 mio. kr. fra de centrale reserver til dækning af Covid-19 relaterede udgifter og risikoafdækning. Frigivelsen er under forudsætning af, at staten også godkender frigivelsen, og at den hidtidige fordelingsnøgle finder anvendelse.

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Odense Letbane har anmodet bidragsyderne om at få frigivet 70 mio. kr. fra de centrale reserver. Anmodningen skyldes dels ekstraordinære udgifter i forbindelse med Covid-19 og dels en forventning om kommende ekstraarbejder og en ændret risikoprofil.

Covid-19

Odense Letbane har nu opjort de samlede omkostningerne i forbindelse med Covid-19 situationen gennem første halvdel af 2020 til 50 mio. kr.

Omkostningerne skyldes dels, at entreprenørerne på grund af rejserestriktioner ikke har kunnet få personale, nødvendigt udstyr og værkstedsmateriel til Danmark.

Samtidig blev det igangværende arbejde med at anlægge skinner og infrastruktur også berørt, fordi forholdsreglerne omkring corona skulle følges. Det betød blandt andet, at personalet var nødt til arbejde og opholde sig i mindre og adskilte teams både i og udenfor arbejdstiderne. Ligeledes er der indført en lang række sikkerhedsforanstaltninger for at forebygge smitte blandt letbanemedarbejderne.

Odense Letbane har i foråret 2020 haft iværksat forskellige initiativer for i så høj grad som muligt at modvirke effekten af Covid-19. Med henblik på, at anlægsarbejdet i videst muligt omfang har kunnet opretholdes under de givne forudsætninger, har der eksempelvis været indført krav om coronatests for alle udenlandske medarbejdere, der er kommet til Odense. Odense Letbane har i den forbindelse stået for den praktiske gennemførelse af tests, ligesom Odense Letbane har sørget for assistance og dokumentation i forbindelse med oplysning om coronaforhold og indrejse i Danmark. Endvidere har der, hvor det har været muligt, været tilknyttet lokale entreprenører til støtte for Comsa.

Herudover har Odense Kommune velvilligt assisteret med hurtig sagsbehandling i forbindelse med fx trafikomlægninger og gravetilladelser, hvilket har betydet, at Comsa på visse strækninger har haft bedre vilkår for anlægsarbejderne.

På trods af disse tiltag fra såvel Odense Letbane som Odense Kommune har Covid-19 ført til forsinkelser i forhold til tidsplanen og aftalen med bidragsyderne om, at letbanen i Odense skal være klar til åbning til september 2021.

En senere åbning af letbanen vil have meget betydelige følgeomkostninger, der i væsentligt omfang overstiger de opgjorte omkostninger relateret til Covid-19. Odense Letbane har derfor valgt en løsning med betaling for forcering af de resterende anlægsarbejder for derigennem at sikre den aftalte tidsplan med idriftssættelse af letbanen i september 2021.

For at indhente forsinkelserne mobiliserer Odense Letbanes entreprenør Comsa i løbet af august måned op mod 100 ekstra mand. Der vil i den forbindelse også blive arbejdet ekstra om aftenen, natten og i weekenderne i det omfang, det er nødvendigt. Sådanne arbejder vil ske i tæt dialog med myndighederne og inden for de principper, der er vedtaget af Odense Byråd. Det forventes dermed, at driftsstarten for letbanen ikke vil blive påvirket af Covid-19.

Foruden Comsa har Odense Letbane selv haft 5 mio. kr. i ekstraomkostninger til rådgivere og midlertidige foranstaltninger som følge af Covid-19. Stadler (leverandør af letbanetog) og Keolis (driftsoperatør) har ikke rejst nogle krav, og det er Odense Letbanes opfattelse, at de ikke har nogle krav i denne forbindelse. De samlede omkostninger, som er afholdt i forbindelse med Covid-19, udgør dermed 50,0 mio. kr.

Odense Letbane har ikke kunnet forudse denne forcering, der er afledt af Covid-19. Derfor er ekstraomkostningerne ikke indeholdt i Odense Letbanes anlægsbudgetter.

Ekstraarbejder, entreprenørkrav og opdateret risikoprofil

Ud over håndteringen af konsekvenserne af Covid-19 medfører tillægsaftalen med Comsa en lukning af udestående ekstraarbejder, krav fra entreprenørerne og krav om bod, som følge af manglende overholdelse af milepæle. Herudover påhviler alle væsentlige fremtidige risici i forbindelse med arbejdernes afslutning, herunder uforudsete jordbundsforhold og myndighedsrisici, nu Comsa. Det minimerer antallet af fremtidige krav.

Som følge af øget aktivitetsniveau efter Covid-19, behandling af tilkomne krav fra entreprenører, håndtering af ansøgninger til 3. partsprojekter (eksempelvis bygge-anlægsprojekter tæt på letbanen) samt jordhåndtering under forcering af anlægsarbejderne forudser Odense Letbane ekstraomkostninger på omkring 20 mio. kr. Det er elementer, der ikke er indeholdt i den nuværende risikoprofil eller tillægsaftalen med Comsa.

Anlægsbudget og reserver

Med de forventede risici kan Odense Letbanes udisponerede reserver ikke dække omkostningerne til Covid-19 og den opdaterede risikoprofil. Derfor anmoder Odense Letbane om, at der frigives 70 mio. kr. fra de centrale reserver til Odense Letbanes anlægsbudget.

De centrale reserver for Odense Letbane udgør for nuværende i alt 143,3 mio. kr., heraf 130,3 mio. kr. vedrørende anlægsudgifter. Reserverne er fordelt mellem staten og Odense Kommune. En frigivelse af reserver kan dermed holdes inden for projektets samlede økonomi.

Efter frigivelse af 70,0 mio. kr. vil der restere 73,3 mio. kr. af de centrale reserver fordelt med 60,6 mio. kr. på anlægsudgifter og 12,7 mio. kr. på de driftsrelaterede anlægsudgifter.

	Anlægs- budget PL2020	Frigivelse reserver	Anlægs- budget herefter
Anlægsudgifter excl reserver	2.711	70	2.781
Centrale reserver	131	-70	61
Anlægsudgifter i alt	2.842	0	2.842
Driftsrelaterede anlægsudgifter	744	0	744
Centrale reserver	13	0	13
Driftsrelaterede anlægsudgifter i alt	757	0	757
Anlægsudgifter i alt excl reserver	3.456	70	3.526
Centrale reserver i alt	143	-70	73
Anlægsudgifter i alt	3.599	0	3.599

Fordelingen af reserver mellem Staten og Odense Kommune fremgår af denne tabel. Odense Kommunes andel af de 70,0 mio. kr. udgør således 36,4 mio. kr.

	Centrale reserver	Frigivelse reserver	Reserver herefter
Anlægsudgifter			
Staten	59,8	-33,6	26,2
Odense Kommune	70,8	-36,4	34,4
	<u>130,6</u>	<u>-70,0</u>	<u>60,6</u>
Driftsrelaterede anlægsudgifter			
Odense Kommune	12,7	0,0	12,7
	<u>12,7</u>	<u>0,0</u>	<u>12,7</u>
Centrale reserver i alt	<u>143,3</u>	<u>-70,0</u>	<u>73,3</u>

Med denne frigivelse af reserver er det Odense Letbanes opfattelse, at projektet kan gennemføres med den kendte risikoprofil. Såfremt der ved projektets afslutning måtte være overskydende sikkerheder, vil midlerne blive returneret til bidragsyderne efter samme forholdsmæssige fordeling, som de er blevet frigivet.

Den centrale reserve er allerede indeholdt i det totale anlægsbudget på ca. 3,6 mia. kr., men anvendelse af denne reserve forudsætter forudgående godkendelse af alle bidragsydere, herunder Odense Kommune. Frigivelsen fra Odense Kommunes side sker under forudsætning af, at staten godkender en tilsvarende frigivelse, således at den forholdsmæssige fordeling mellem bidragsyderne fastholdes.

Aftalen er godkendt af Odense Letbanes bestyrelse på et ekstraordinært bestyrelsesmøde den 21. august 2020 og underskrevet af såvel Comsa og Odense Letbane den 27. august 2020.

Økonomi

Der frigives 70 mio. kr. fra de centrale reserver, der er en del af det samlede anlægsbudget på 3,6 mia. kr. De centrale reserver udgør herefter 73,3 mio. kr. Odense Kommunes andel af de frigivne reserver udgør 36,4 mio. kr.

De eksisterende bevillinger vedrørende letbanens linje 1 i Odense Kommunes budget tager højde for en situation, hvor der sker anvendelse af de fulde anlægsreserver, hvilket ikke aktuelt er forventningen. Denne sag har dermed ikke konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.